

Szerkesztői iroda:
Nagy-Enyeden
A KIADÓHIVATALBAN
hová
lap szellemi részét illető
közlemények küldendők

Kiadóhivatal:
Wokál János könyvkereskedése
hová
az előfizetések és hirdetések
bérmentesen küldendők.

Kéziratok nem adatnak vissza.

KÖZÉRDEK.

Vegyes tartalmu heti lap.

Megjelenik minden vasárnapon.

Előfizetési feltételek:
helyben házhoz hordva vagy
vidékre postán küldve
egész évre 4 frt,
félre . . . 2 frt,
negyedévre 1 frt.

Hirdetmények díja:
3 hasábos petit sorért, vagy
ennek helyéért 5 kr.
Bélyegdíjért külön 30 kr.

Nyiltér sora 15 kr.

Egy jó példa, melyet követni kell.

(B.) Lapunk más helyén egy kimutatást közlünk. Egyszerű, de sokat mondó számokban tünteti fel az eredményt, mit egy hivatását értő, buzgó tisztviselő tevékenysége s a községi képviselők vezetőinek a jót s a hasznos czélt megérteni tudó buzgalma rövid idő alatt létrehozni bírt. Huszonhárom község 1434 hektoliter és 86 liter gabonából 23 községi magtár állított s a mit mi pár év előtt e tárgyról írott czikkünkben kifejtettünk — elméletileg — de gyakorlatilag ily mérvben valószínű hinni alig mertünk, most kézzel foghatólag előtünk áll.

Az intézmény még új, teljesen kipróbálva még nálunk nincsen s így alig hivatkozhatunk még teljes eredményekre, melyek különben anyagi és erkölcsi tekintetben egyaránt nagyok lehetnek. Megment az uzorától, mely egész falvakat tesz tönkre; óriási kamatot szedvén azért az egy véka kukoriczáért, melyet a szegény paraszt megszorult helyzetében, családja fenntartása végett venni kénytelen. Azzal, hogy megment az uzorától, anyagilag függetlenebb s így a jólét érzetét felkeltve, munkásabbá teszi az embereket. A munkásság ösztöne a helyi éléstől, a lopásból való könnyű éleéstől szoktatja el a különben könnyen rosra hajlókat; s bizony a szorgalmas, tevékeny nép nemcsak önmagának, hanem az államnak s a társadalomnak is kiváló javára szolgál; képes lévén takarékos munkásságának gyümölcseit családja létfenntartásának biztosítására, az általa és a társadalom által igényelhető közszükségletek fedezésére fordíthatni.

De azonkívül, hogy a nagyobb nyomoruságtól megmenti a szegény községbelieket a jól kezelt magtár s így az egyesek jólétére befolyással bír, más hasznát is lehet tapasztalni idővel. — Egy bizonyos, a község lakosságának megfelelő gabonakészletlen felül a többlet alkalmas időben, jó áron értékesíthető s az ekként befolyó összeg tőkésíthető lesz. Ennek kamatai s az évenként rendszeresen eladható gabonátöbblet ára sok olyan, most

nehéz rovattal fizetett közszükségletet fog fedezni, mely által első sorban a községek adminisztrációja rendesebbé, egészségügyi viszonyai jobbá, közlekedése biztossá s a község utcai, terei külsőleg is tetszősebbé válhatnak. Minő iskolaházakat, mely nyomorulttá díjazott tanítókat látunk most a legtöbb helyen (s mily sok község van iskola, vagy tanító — vagy mindkettő nélkül!) a község nem tud — mert jó vezetés hiányában nem is akar — e bajokon segíteni. Bezzeg ez a 23 község, ha csak 10 évig is nagyobb zavar nélkül képes lesz magtára ügyeit rendezni és jövedelmezőleg kezelni, jövedelmének feleslegéből áldozhatni fog ezen czélokra is.

Tudjuk mi jól, hogy a jót sem lehet erőszakolni; azt meg kell előbb értetni s ha csak lehet, jó példamutatás által meg is győzni a népet arról, mi saját javának előmozdítására, biztosítására szolgál. Elég szerencsések vagyunk, hogy az alvinczi járás 23 községének — legközelebb a 24-iknek is — a példáját éppen megyénk területén mutathatjuk be azon reményben, hogy lassanként át fogják látni a többi községek is e jó példa hasznát s létesítik ez intézményt, minek létrehozásában t. szolgabíróink és községjegyzőink buzgalma bizonyára hathatósan támogatni fogja.

Kimutatás

— az alvinczi járás községeiben létező magtárakba befolyt gabonáról az 1885. év végéig hektoliterekben. —

Berve 143-28. Heningtonfalva 77-60. Akmár 89-87. Karna 80-48. Szarakszó 37-90. Alvincz Borb. Sib. 75-25, a régi magtár leszámolása után 300 frt 1885-re nincs leszámolás. Borsómező 44-80. Poklos 50-80. Csora 98-70. Tartoria 60—. Tató 34-80. Demeterpaták 31-12. Strázsa 46-50. O. herepe 30-85. F. m. váradja 72-08. O. d. d. 66-49, 1885-re nincs leszámolás. A. m. váradja 16-14. Drombár 109-18. ebből 45-70 hl. az elenyészett magtár kitisztítása. Sospatak 46-50. Csüged 142-57, ebből 87-75 hl. a régi magtár kitisztításának eredménye. Limb 34-95. Borbánd 12-80 régi magtár maradék kitisztítása alapján. Kisfalud 32-40. Rakató pénzben fog alapot előállítani; összesen 1434-86 hl.

TÁRCZA.

Ősszel.

Borongó kőd az életnek
Sok gondja.
Borongó kőd a lelketem
Ugy nyomja . . .
Őszi idő, borús idő . . .
A tájon . . .
Ne mondjátok, hogy a szívem,
Szegény szívem ne fájjon . . !

Mosolygó fény, dalos madár
Merre jársz?
Árva szívem soha rájok
Nem találsz . . .
Elmult idő fénye, dala
Csak álom . . .
Ne mondjátok, hogy a szívem,
Szegény szívem ne fájjon . . !

Fülei Szántó Lajos.

Jó az Isten, elüzi a felleget!

Sötét az ég, sötétedik a határ,
Lelkemre is sok bánatnak terhe jár . . .
Egy kis remény ad szívemnek meleget:
Jó az Isten s elüzi a felleget!

Rég botygom én e világot magamra . . .
Párja nélkül sir az erdő galambja . . .

Vele sirtam, busultam én eleget . . .
Jó az Isten s elüzi a felleget!

Bizalommal nézek sorsom elébe,
Szép szívárvány fénylik rózsám szemébe;
Mosolyával betölti a lelketem . . .
Jó az Isten s elüzi a felleget!

Majdha egykor — amit most csak álmodok —
Kis családban szerettimért fáradok .
Boldogságuk fölemeli keblemet . . .
Jó az Isten s elüzi a felleget!

— Marosújvár. —

Báncaalyi Zandirhám.

Mohy Anna.

. . . Szegény ifju leány, sápadt leány! . . . Oh, mint tudlak sajnálni, oh mint el tudlak siratni, mert jól tudom, hogy nem saját bűnöd, hanem a roszelelkűség ejtett meg. Az anyád vétkeért dobott ki a társadalom kebeléből.

Mit bámulod az alkonyi ég pirját, hiszen az sem tudja megpirosítani a te sápadt arcod, szegény leány! . . .
Miért rezzentél össze ama uri nő elmenetelekor? Hiszen te is épp oly büszke voltál egykor ifjuságodra, szépségedre, ruhádra, — a három legmulandóbb dologra a világon.

Hova lettek mindazok?

Vagy talán azt a sápadt, átlátszó arccezel, avval a két finom ráncezel, avval a két ónkacikával szemed körül — mondod ifjunak, szépségnek, szegény leány, sápadt leány! . . .
Hát azt az elványolt perkal ruhát tartaná szépségnek,

„Az alsófehérmegyei történelmi- és természettudományi egylet.

Nagynevű tudósunk, a magyarországi könyvtárak és muzeumok országos főfelügyelője, a magyar nemzeti muzeum igazgatója P u l s z k y Ferenc az egylet elnökéhez a következő sorokat írta:

Különös meglepedésemre szolgál, hogy ismét egy sokat ígérő régészeti és történelmi társulat alakult Erdélyben, mely az ősi idők emlékeinek gyűjtését és megőrzését tűzte ki egyik czéljául; azon körülmény pedig, hogy a nml. erdélyi püspök szives volt ezen társulat pártfogását elvállalni, biztosítja annak állandóságát hosszú időre.

Mióta a magyar nemzeti muzeum igazgatósága reám ruházott, mindig oda igyekeztem, hogy az ország különböző részeiben provinciális muzeumok alakuljanak, ámbar tekintélyes oldalról azon ellenvetésre találtam, hogy ily módon az ország régiségei szétforgácsoltatnak, azoknak tanulmányozása meghiúsítottatik s oly kitűnőbb tárgyak, melyeknek legmoltóbb helye a magyar nemzeti muzeum volna — kevésbé látogatott helyeken eldugva maradnak.

Azon előnyök azonban, melyek a provinciális muzeumokkal járnak, nézetem szerint tetemesen leszállítják az ellenvetések értékét, mert ezek költik fel s élesztik a közönség érdekltségét a hazai régiségek és műemlékek iránt, sok érdekes tárgy, mely a családnál különben elkallódnék, a társulat gyűjteményébe kerül. Sok nevezetes lehet, mely kultur történelmi értékkel bír s eddig a föld népe által, mely azokra szántásnál, vagy ásásnál véletlenül reá bukkan, vagy eltörtet, elhányatott, vagy pedig pálinkára váltatott át, az ily muzeumok által megváltatik és alkalmat adhat nevezetes ásatásokra, melyek, mint például a keszthelyvidékiek és mosonmegyeiek egy egész korszakra új világot vetnek. Találkoznak továbbá az ily társulatoknál férfiak, kik a gyűjteményeket a tudományra nézve is értékesítik, az évi jelentések pedig figyelemzítetik a magyar nemzeti muzeumot minden régiségek és műemlékekre, melyeket a társulat felfedezett s fenntartják így az összeköttetést a központtal.

Igaz, hogy az ily társulatok mindig csak addig virágoznak, míg vezetősök lelkes férfiak kezében marad, kik idejüket és munkásságukat, ügyszeretettel, a társulathoz áldozzák fel.

A tapasztalás mutatja, hogy az ily társulatok néha elszenderülnek, ha egyes hazafias pártfogóik, kik bennök a lelket fenntartották — eltávoznak — vagy elhalnak. Csak ott, hol a gyűjtemények valamely intézethez kötvék,

kinek volna kedve suhogása után futni, — mint tették régen — szegény ifju leány, sápadt leány?!

A Mohyék egykor arnyas udvarát fű verte fel. A sötét fenyők, ezüstnyír és jávorlák meg vannak még, de a kis nádpanyagok eltűntek alóluk. A fák levelei busan hullanak alá a megfakult fűszálakkal borított udvarra: a madárdal elnémult, minden esendes lesz, csak az én lelke nem tud e magányban megpihenni s oly jól esik egy-egy emléksugár a fényes múltból.

Mikor utoljára láttam azt a sápadt leányt, szemem tele volt sugárral, szerelemmel, meleggel. Jegyes volt egy derék ifjuval.

A kis nappaliban zongorázott.

A félig halvány rózsaszín selyem, félig csipkefüggönyvel fedett ablak fölkeben jegyese állt. Szemeit le nem véve nézte azt a lányt, a mint végig fut ujjával a billentyűkön s csal ki azokból édes dalt, mely elandalít; titkos érzelmeket, melyektől a szív megduzzad.

Majd zugóvá válik a dal, megreszketteti az ifju lelkét, vágyakat költ fel — elnem érhetők után; szomjat, mely csak nő a kielégítés által: gyönyört, melytől az élet elfogy.

Az ifju ábrándos rajongással fürkészi a szép leány arcát, melyen a kényelem elbizakodottsága ül. Az pedig közönyesen emeli fel olykor szép arcát a dalkönyvből s bágyadtan felel az ifju kérdéseire.

Az ábrándos dal végéhez közelített. Elhalóan sirt boldogabb világról, földi csalódásokról.

A kis rojtos-bojtos párna székecskék táncoltak örömben, midőn a szép leány mellettök elhaladva virágállványához lépett.

A hosszú, uszályos, habos selyem még jobban ki-

vagy hol a társulatok képesek voltak elegendő tőkét szerezni, hogy ott tulajdon helyiségük legyen, csak ott lehet remélni, hogy azok állandóan folytathassák üdvös tudományos működésüket.

„Az alsófehérmegyei történelmi-, régészeti- és természettudományi egyesület“ azon szerencsés helyzetben van, hogy lelkes férfiak állanak élén és hogy a közönség pártolását megnyerni képes.

Fogadja tehát tisztelt Elnök ur szíves üdvözlőlevelét és szerencsekívánataimat ezen egyesület megalapításához, melynek jövőjéhez sok remény fűződik.

Kiváló tisztelettel
Budapest, 1886. nov. hó 22-én.

Pulszky Ferencz,
a könyvtárak és múzeumok országos
főfelügyelője.

A magyar tudományos akadémia könyvtári bizottsága elhatározta, hogy mihelyt az alsófehérmegyei történelmi-, régészeti- s természettudományi egyesület alapszabályai jóvá lesznek hagyva, ingyen fogja kiadványait az egyesületnek megküldeni.

A nagyszabedű hadtest-parancsnokság, — az egyesület kérése folytán — elrendelte, hogy minden Alsófehérmegye területén katonai gyakorlatok, ásatások alkalmával felszínre kerülő leletek — a mennyiben nem katonai célokra szolgálók — az egyesületnek átengedjék, egy-szerszint elrendelte, hogy a netalán találandó leheltyek az egyesület tudomására hozhassanak.

A délmagyarországi történelmi és régészeti múzeum társulat folyó évi 1886. szeptember 29-én tartott választmányi ülésében elhatározta, hogy a múzeum-társulat az alsófehérmegyei történelmi-, régészeti- s természettudományi egyesülettel — mihelyt az alapszabályilag megerősítve lesz — kiadványait illetőleg csereviszonyba lépjen.

E mellett nevezett múzeum-társulat megküldeni szíveskedett a társulat közlönyének, a történelmi és régészeti értesítőnek az évi I., II. és III. füzétét.

A „Magyar történelmi társulat“ folyó hó 4-én Tarnáry Gedeon államtitkár elnökelete alatt tartott választmányi ülésén elhatározta, hogy kiadványait az egyesületnek díjtalanul megküldi.

Ezzel kapcsolatban említjük, hogy a Történelmi Társulat, közlönyének a „Századok“ folyó füzétét az egyesület részére megküldeni szíveskedett.

Ugyazint meg lett küldve a dévai „Orvos-tervezettudományi értesítő“ külön lenyomatában Téglás Gábor főreáliskolai igazgató tanulmánya „A közép Maros-völgy őstörténelmi nevezetességű barlangjairól“.

A kir. magyar természettudományi társulat választmányi ülésén elhatározta, hogy kiadványait a monographiákat az egyesület rendelkezésére bocsátja. Mely elhatározás következtében 17 munkát volt szíves megküldeni egyesületünknek.

LEVELEZÉS.

Magyarigen, 1886. nov. 24.

A magyarigeni kántor-tanítói állomásra folyó nov. hó 22-én a kijelölő bizottság által kijelöltettek: Csiky Béla, Oszvath János, Lucs Ferencz, Mezei László, Székely Lajos és Sipos Elek.

emelte délezeleg természetét, a selyempuha haj szeszélyesen omlott vállaira, piczi piros ajka reszketett a boldogságtól, érezve szépsége egész teljességét.

Most az ifju ül a zongorához. Egy nagyobb szabású művet játszik. A zongora hangja fájó hangon beszélnek emberfeletti szenvedésekről ihletett érzelmekről s aztán bohókásan suttognak pajzán tréfákat.

Melle zihál, a rczáról verejték perog, szeméi fényben ragyognak, lángol.

Zokogóvá válik a dal, a szenvedés eszményi türelmét, fenséges békejét adja vissza a mű utolsó accordjaiban.

Feláll az ifju, lángoló arccal közelít a leányhoz, az erek kiduzzadnak homlokán s egész lényé reszket, amint átöleli a karcsu alakot s lázas ajkával leheli inkább, mint mondja:

— Én kis angyalom, egyetlen Annuskám! egy rövid óra válsz az elválástól. Érzem, hogy szó nem jön ajkaimra, de mégis megkérdem én ezt tőled, hogy megtudnál-e valaha esalni, tudnál-e kezdetet valaha másnak nyújtani? Oh, mint fáj, hogy itt kell hagynom tégedet, de jövőnk parancsolja így. Az ezüst nyírfa levelei most kezdenek sárgulni, a virágok most hullatják el megszáradott szirmaikat. Nézd, mint kergeti a szél örült kacajjal a megszáradott avart, zörgő harasztot. De mikor a fák visszanyerik zöld lombjukat, mikor a tavasz éltető melege zsongásba hozza a lég zümmögő, zsiabongó rovarait, én is itt leszek. Ugy-e úgy fogod várni e pillanatot, a mint én?

— Igen... igen!...

Az ifju tanulmányai befejezése végett külföldre utazott. Magával vitte édes ábrándját, fájó álmát. Oh, mint

A kijelölés a legszebb egyetértéssel ment végbe, minden hevesebb vita nélkül, mit egy a kijelölő bizottságnak, mint elnöklő nagytiszteletű esperes Tokos Sándor urnak, ki a kijelölő bizottsági ülést a leglelküsemrelebb pontossággal vezette, érdemül tudhatni be.

Nem hagyhatni említés nélkül azt sem, hogy egyházmegyénk derék főgondnoka Zeyk Gábor, dacára annak, hogy egyházközségünkől meglehetősen távol lakik s az idő is nagyon kedvezőtlen volt, mégis megjelent a gyűlésben s abban a legélményesebb érdeklődéssel vett részt, ezáltal is bebizonyította, mennyire méltó a főgondnoki diszes állásra.

r. l.

Budapest, nov. végén.

— Levél a hétről. —

Régen nem irtam. — De hát hogy is vagyunk mi ezekkel az úgynevezett „fővárosi levelekkel“?

Némelyek előveszik a hét eseményeit, a mint azokat a lapok közölték s fölmelegítve valami kozmáz szöszben, feltalálják a t. publikumnak. Mások meg saját novelláikat csempészik be leveleik czimén lapjukba, amennyiben költött históriákat irtanak meg.

No, hát, ezek közül nekem egyik sem kenyerem. Az én „Közérdek“-ü olvasóim bizonyára olvassák lapjait s értesülve vannak az eseményekről. Legfeljebb csak arra kíváncsiak, hogy egyről-másról miképpen vélekednek illetékes vagy „mindenleibenkanál“ körök; mik a leplezett rugói egy s más dolgoknak.

Am ezekkel mi is gyakran így vagyunk! Legfeljebb elbírálhatunk valamit s kényseritjük a t. olvasó eszejárását, szíve érzelmeit magunk szerint igazodni. Ez pedig sokszor megboszulja magát s a t. olvasó (kit szokás mindig „nyájásnak“ nevezni) úgy dob a sutba, hogy csak úgy porzik a — fővárosi levél... A mit tanácsos kikerülni.

Mint a hogy kikerülte az érdekes delegacio a Schullhof-fegyverek próbáját. Hozzáértők ugyanis azt állítják, hogy ezek a puskák jobbak a Manlicherénél; könnyebbek is olecsobbak is. Mégsem vették figyelembe. Dejszen Wernld ur nem ok nélkül fizette ki Manlichernek a 100000 frt szabadalmi díjat! Wernld urnak nemcsak a puskája, de a befolyása is messzire hord!

Az a nézet is felmerült, még pedig legszakértőbb körökben, hogy téves kísérletezés a gyors lövésű puskák felfedezése. A sebes lövés a jó célzásnak van egyenes kárára. A ki katona volt, ezt tapasztalhatta is. No, majd meglátjuk nemsokára.

Mert háboru lesz, tessék elhinni! Az üzlet biztos időmutató. A hitel szorul, az üzlet nehézkes s a kereskedők „valamit éreznek a levegőben“.

... A levegőben pedig immár sok a nedvesség. Beállottak téli napjaink. Az utczák az új szezon bemutatói, a maguk divatbájikkal. Kellemes alakok és a prémes öltöny felettél jöl áll nekik. Mert a prémes a divat. Rövid kabátok, legényes öltözék, női és férfiruházatban. Gavallér hajlandóság látszik a divatban, a mi egyáltalán nem volna rossz, ha nem volna kegyetlenül drága.

Irtóznak a békés családapák előre a bálaktól, mert a fényűzés emelkedik. Egy idei turnúr árával nagyanyáink ruhát vettek maguknak! Es a nők különösnek tartják, hogy az urak nem házasodnak!

A himlőjárvány egyre tart és gonosz indulatából nem enged. Ez meglátszik a „társaság“ mert még igen sok család nem mert beköltözni a fővárosba, pedig már november vége van. A nemzeti kaszinó ablakai éjjel sötétek! Nem hangzik onnan a cigány vig zenéje. Igaz, hogy Török János főkapitány ezt tiltotta, de hát a kaszinó urainak micsoda a tilalom, ha nem akarnak engedelmessékedni? A járványok azonban nagyobb urak s ez használ.

A színházak is csak félig telnek meg. Az opera kénytelen olecsobb előadásokat rendezni, hogy a közönség kevésbbé vagyonos része is élvezhesse az előadásokat. Az intendáns azonban az „olecsó előadást“ úgy érti, hogy az előadás is olecsó legyen, az az kezdőkkel tesz kísérleteket. Csak az enyhíti ezt az intézkedést, hogy a czél magyar nemzeti irány: magyar művészet nevelése nyilvános ellenőrzés alatt. Meglehet, hogy több sikere lesz, mint pl. a Népszínház kísérleteinek a — kezdő írőkkel. Az az hogy „kivéve...“ Mert pl. Rákossy Viktor, a legfrissebb színműíró, már derekas sikert aratott a „Dezenter“-ral. Hiszen azt már önk is tudják.

Még a műcsarnok őszi kiállításáról kell megemlékezni. Szerencsés esztendő ez a képirokra. Sikertől kiállítás és jó vásár! A király jó példája, a ki 15 ezer forintot vásárolt, hatott és már megnyitott a vagyonnak zsebei is a képekért. Csak egy ismert bankár, duzzogott, hogy a mit ő már „kinézett“ — azt elvitte a király. Tehát ő most azért sem vesz semmit! No, de ezt megszoktuk tőle s azért csak nevetünk fölötte.

... Jókainét eltemették. Olyan impozáns temetést nem látott mostanság Budapest, minő ez volt. A nagy részvét megosztja a fájdalomat, azt mondják. — Mekkora lehet a Jókai bánata, hogy ekkora részvét mellett is megtört a csapás!

„Órangyala“ szállt sirba nevével, mondja. Örökjék helyette az Isten feletle, az ő gondviselő kezével s enyhítse fájdalmát!

László Elek.

SZIVKÖNNYITŐ.

Jelige:

Felhő-árja-növelte folyam pusztitva rohan bár —
Rétre, mezőre: de lézen termőbb tőle a síkság.
Telve a szívem is; rajta! ömöljék mind ki, mi nyomja;
Sérthet ugyan: de meg áld is tán őszinte szavával.

Első adag.

Tisztelt olvasók! (Bár megérdemeltek a többes számot!) Tehát igen tisztelt olvasók! Uj rovat áll előtetek, mely minden előbbinél inkább fogja az igazságot védeni és kimondani. — Pedig senkinek nem támadja meg a gánsz em élyét, mint olyant, mert a magánszemélyiség előttünk szent és sérthetetlen hatalomság. Hanem igenis utat nyit az elfojtott igazságérzetnek és a szivetekben meggyült méltatlanságoknak szabad kifolyására és enyhítésére. Mert nincsen e világon (s nálunk a legkevésbé!) olyan törvényszék, ítélőszék s több efféle szék, mely az igazságtalanságot kellőleg büntesse s az igazságszeretetet egészen kielégítse. Mert e földön a mily könnyű a jogsértés, méltatlanság elkövetése: éppen olyan nehezen megy az okozott sérelmek orvoslása. — I n g y e n csálnak meg téged s p é n z z e l kell a csalót beperelned, a mely per aztán húzódik hosszu éveken

a soha vissza nem hozható idő, nekem nem örömet, hanem szenvedést hozott? Hát az utolsó szalmaszálát kiveszi kezemből a sors? De jól van így. Jobb, hogy most adta el magát, mint később. Mit is kerestem én itt szívet, hát van a v a d á l l a t o k n a k é r z ő szíve, jellemalkotó gondolata?

... Tántorgó léptekkel hagyta el a Mohyházat. A hideg tavaszi szél arczába vágta az ónos esőt, lábait megcsikamlottak a sáros utczán, kalapját levitte a szél fejéről, haját homlokára csapozta az eső. Szegény édes-anya, majd meghalt bánatában, mikor egyetlen fiát ilyen állapotban látta hazajönni. Kérdezte tőle édes szóval, hogy mibajja? A fiuból kitört újra a fájdalom s mindent elbeszél.

Édes-anya meglepetve hallgatta végig. Ő még semmit sem tudott róla s azután gyöngéden megfogta fejét, ölebe fektette s úgy gyógyította meg beszédével.

— Lásd, te bohó fiu, milyen szenvedélyes vagy te. Pedig én azt hittem, hogy bölcs vagy s csak lelked tud szerelmes lenni s nem szived is. Hát ezért vágytál te úgy haza, te haszontalan ficska? Hát azt hiszed, hogy odaadták volna neked Mohyék leányukat, neked a szegénynek? Hiszen nekik olyan vő kell, kinek pénze legyen, ki kiváltsa az eladósított Mohy-udvart s legyen újra Mohynének fényes fogata, izléstelenül berendezett salonja, hogy fényes ebédeket adhasson, hogy a világot tovább is vakithassa. Azért ragaszkodnak úgy Tekeihez, mert azt hiszik, hogy ő kifizeti az adósságot. Tekei pedig újra azzal a reménnyel van, hogy ő kap Annával pénzt. Azt mondod, hogy szeretet Annuska. Elhiszem, tudom, ki ne is szeretne téged? Mohyné volt az oka mindennek, de a leánya is hibás.

— Ne bántsa édes-anyám, azt a leányt.

át, míg tán b...
sem közörlül...
hát ebben a g...
ságszolgáltatás...
nunk a papíro...
legigazabb be...
vegyük elege...
és őszinte.

Ezért be...
gokra felhívni...
írójának áll...
rendelkezésére...
nek panaszai...
epés kifakadá...
be küszöbünk...
minden szö...
talál nálunk

Es mos...
tatlanságok é...
munkádat. I...
saeclum in f...
alakjait: a...
mindig hibá...
— a maga...
lenül dolgoz...
italka sem...
ki Ujvártól...
egenyelti az...
igen tisztelt...
dászati rend...
pallón le s...
tári holdvilá...
meg; s vé...
látnia? —...
és érdekes...
ház előtti s...
szárazon be...
Igazsá...
oh! hadd v...
jon minden

Ki-ki...
S u g y...
Zokog...
Még...
— M...
Hol...
Hol...
Mely...
Mért...
Mint...
Mért...
Lásd...
— O...
Még...
De...
Még

dasz róla

Vég...
éles, esen...
— tompá...
az utolsó...
mennyegz...
belehatott...
készültek...
— azt h...
jönni a t...
s minden...
Eltűnt, n...
val, még...
Mol...
elhagyta...
ányát. Su...
leányát...
leány t...
rancs elő

No...
után me...
fel. Még...
másik...
gyob...
tudom...
hire, ug...
Sz

át, míg tán bele is halsz; és sokszor még' pénzed árán sem köszörülheted ki megcsorbított jogaidat. Mivelhogy hát ebben a gyarló életben nincsen teljes és helyes igazságszolgáltatás, nincsen elégtétel, — azért kell fordulnunk a papiros ő kegyelmességéhez, ki a legtűrelmesebb, legigazabb barátunk lehet. — Legalább irodalmi uton vegyünk eleget; legalább a papiroson legyen minden igaz és őszinte.

Ezért batorkodunk a „szivkönyvitő“ adagokra felhívni a közönség figyelmét. Hiszen az nem csak írójának áll. tán önző, szolgálatában, hanem önzéstelenül rendelkezésére bocsátjuk minden lesújtott, elszorult szívnek panaszai megtervére. Csak egy a feltétel: durvaság, epés kifakadás, közönséges személyeskedés nem léphetnek be küszöbünkön s nem élvezhetik a gyógyszer üdítő hatását; minden szó csupán a gyógydség és mosoly keztyűjében talál nálunk elfogadásra.

Es most, te „szivkönyvitő“ szer, te elizirje a méltatlanságok és ferdeségek ezreinek, kezd meg üdvezítő munkádat. Elérkezett a nap; dies irae, dies illa, solvet saeculum in favilla. Már látom is a bűnhődők görnyedt alakjait: a kereskedőt, ki folytonosan méri portékáját s mindig hibásan méri, még pedig — oh; csodák-csodája — a maga kárára; az enyedi mesterembert, ki szüntelenül dolgozik — s oh! hallatlan szenvedés — egy csepp italka sem enyhíti száradó ajkait; a tisztelt szolgabíró, ki Ujvártól Csesztvéig éjjel-nappal saját kezével kövezi s egyengeti az utat; látom — félek kimondani is! — az igen tisztelt tekintetes polgármester urat a legujabb hírdászati rendszer szerint remekül k i j a v i t o t t f o l t o s pallón le s fel, a mint keresi utját hazafelé, de a „nap-tári holdvilág“ utcai világítása mellett sehogysem találja meg; s végül látom — oh! miért is kell szememnek látnia? — látom a mélyen tisztelt nagyságos alispán urat és érdemes tisztii karának egyik-másik tagját a megyeház előtti sártengerben eviczkélni, a nélkül, hogy valaha szárazon be tudna jutni a megyeház hívogató udvarára. Igazságos, de szörnyű bűnhődések borzasztó képe, oh! hadd vonulj el káprázó szemem elől. Inkább maradjon minden ugy, miként már ősi időkől fogva áll!

CSARNOK.

Összel.

Ki-kimegyek néha a letarolt tájra
S úgy tetszik ilyenkor, mintha szívem fájna!
Zokog az őszi szél, nyögnek a levelek . . .
Megállok egy perczre, hadd beszéljek velek.

— Mért hagyod el levél azt a kedves helyet,
Hol tavasz sugári játszadoztak veled?
Hol már, mint kis bimbó hús harmatot ittál,
Mely ugy fénylett rajtad, mint a gyémánt-kristály.

Mért válsz meg az ágtól, mely hübben ringatott,
Mint ringatj' az anya a síró magzatot?
Mért hagyod magára . . . oly éktelen, árván . . .
Lásd, én jó szülőmet olyan igen szánám!?

— Oh, ne kérdezz engem! Nem hallod, mint nyögök?
Meggzánának tán az élettelen rögök,
De a sors, a végzet nem irgalmaz nekem . . .
Meggzárados lassan . . . s azután leesem . . .

— Dehogy bántom, gyémántom. Ugyebár lemondasz róla s kigyógyulsz szerelmedből?
— Megpróbálok, — felelt a fiu.

Végig zugott a nagy harang a falun. A mászor éles, csengő-bongó hang. — a sűrített levegőn keresztül — compán adta tudtára a kíváncsi publikumnak, hogy az utolsó Mohy meghalt. Meghalt két nappal leánya menyegzője előtt. Lefordíthaták már a paizsos ezimert, belebetették már zárnai a családi kriptát. Messze vidékről készültek a jó barátok, ismerősök a menyegzőre, mely — azt hívték, — újra felvirágoztatja Mohyt s el kellett jönni a temetésére. Keserű csalódás! Eljöttek a hitelezők s mindent lefoglaltak. Hát a jegyes, a gazdag Tekei? Eltűnt, mintha föld nyelte volna el. Még csak egy szóval, még csak egy sorral sem bucsuzott el.

Mohy Anna kereshette a vőlegényét. Az ismerősök elhagyták őket, azt állítván, hogy Mohyné eladta a leányát. Sulyos vád, de nem volt ki megczáfolja. Mohyné leányát okolta, hogy ő oka mindennek s az a szegény leány türt, szenvedett, meghajította fejét az anyai parancs előtt.

Nehéz idők, szomorú napok jöttek. Hosszu betegség után megjön a halál, de Mohy Annát ez sem kereste fel. Még volt egy remény. Azt hitte, hogy felkeresi az a másik ifju. Csalódott. A lélek szerelmén a g y o b b a s z i v s z e r e l m é n é l. Az ifju teljesen a tudományoknak szentelte életét s a mint nőtt neve, hire, ugy fogyott a Mohy Annáé.

Szegény ifju leány, sápadt leány!!!

Elekcs László.

Örömet maradjék, de nincs bennem élet,
Ha szép tavasz jön is, szímem meg nem éled.
Már csak annyit érzek, hogy oly nehéz válni,
Lé a hideg földre, sir mélyébe szállni!!

De hidd, még így is van egyetlen vigaszom:
Ha a szél el nem hord, itt közel nyughatom;
Ott lesz a sirom is, a hol bölesöm rengett —
Ennél álmodni is lehetne-é szebbet . . . ?

Hanem felelj kérlek, te is nekem arra:
Honnon számítász majd enyhítő balzsamra,
Ha elhagyva hazád s drága szülőfölded,
Életed alkonyát közeledni érzéd?

Ki fogja be szemed, ki borul rád sirva,
Ki kíséri tested el a rideg sirba,
Ki ejt bár egyetlen fájó könnyet érted . . . ?
Fájdalmas nyögésem most talán csak érted?

— Oh értem, oh értem! Feltöréd a sebet,
Mely szívem tájékán pár hét óta heged!
Mért nem tudtál szólni? Nincs szájalom nálad?
Ki akard ölni kőlemből a vágyat!?

Agyamban lángoló gondolatok égnek
S mint megannyi sasok: feltörnek az égnek . . .
Szívemben a vágyak mind magasbba szállnak . . .
Vajjon hulló lombok, elmulandó árnyak?

Memond ezt! Nem hiszem! Halld, mit zokog a szél:
— Nagyon kishitű az, ki haláltól fél!
Bár a hulló lombok mindent eltemetnek,
De azért elhozom enyhét kikeletnek!

Nézd, én bejárom, az egész nagy világot . . .
Fel a fellegekbe s völgy mélyére szállok,
De nem mondom sehol: Idegen ezen hely,
Nem tudna kínálni nyugtatódó enyhéket.

Még a sziklák ormán; hol nincs semmi élet,
Hol még a felhő is bubánatba mélyed.
En még ott is néha nyugalmat találók:
Nem zavarják fejem zivataros álmok.

Ne busulj hát azon, te hontalan árva:
Hogy hazád földétől messzi el vagy zárva . . .
Nyugodni a földön akárhol meglehet,
Csak higyjuk erősen, hogy jön egy kikelet!!

— s — r.

Ciceró élete és barátsága.

(Tanulmány.)

Irta Németh Sándor.

II.

Ciceró barátsága és műve a barátságról.

Boldogtalan ember, kinek egy barátja nincsen.
Arany János.

Nem a képzelt, vagy a pusztá ideal, de a real-ideal és érzés szólal meg Ciceróban. Mindjárt beszéde elején szól arról, hogy mily nagy és hatalmas a barátság ereje, melynek hatalma a jóságban rejlik. A jót el nem különbözteti a barátságtól, mert ez azon alapszik először s másodsor az ebből következő szivességen, mit ha elvesztünk a barátságtól, megsemmisítettük a barátságot magát. Valóban ugy van, hiszen a nemes és igaz érzelmeknek, tettekben kell nyilvánulnia, különben semmi önmagában. A rokonságnak a barátságot teszi élébe, mert azt mondja, hogy a rokonságot ellehet képzelnünk, hogy ne legyen szives s azért csak rokon marad, de a barátság szereteten alapuló szivesség és tett nélkül, üres marad. Azon szeretet és szivesség ez, mely a sértést nem gyakorolja. Mintha az irás szavait hallanók: „A jó barát jobb a rokonnál, mert a rokon könnyebben megsért, mint a jó barát.“

Igy van valóban, de a rokon által ejtett sebek nem is oly fájdalmasak, mint a barátoké. A sértést nem is várjuk barátunktól és ha mégis azzal illettetünk, minő fájdalom az! A mint, a zsolárook írója mondja: „Ha más sért vala meg engem, számba se venném, de, hogy te sértél meg engem, a kiben bizalmam vala, oh, ez fáj nekem.“ — Másfelől azonban nincs semmi boldogítóbb, mintha van egy ember, ki szivünk választottjának tartunk, kivel — ugy mondja Ciceró — ugy szólhatunk, mint magunkkal. A mint Arany mondja: „Boldogtalan ember, kinek egy barátja nincsen.“ Mert a barátság mindent egyesít magában, soha rozskor nem talál, el nem hagy. Az örömet kedvessé teszi, a szerencsétlenséget türtetővé. A mint Kisfaludy Károly mondja „A barátsághoz“:

Egek legszebb szüleménye

— — — — —

Oh drága hiv barátság!
Nálád nélkül gyászos éltünk.
Soha nem teljes örömrünk,
Nem édes a boldogság.

— — — — —

A sors nehéz vaskarjából
A lelket föleleled.

A barátság az az erő, mely a lelket elcsüggedni, kétségbeesni nem hagyja, mert:

Boldog, a kit életében

A világ nagy tengerében

— Az örökös végezet —
Hogy életét szerethesse.
Rendült sorsát kedvelhesse —
Egy rokonszivhez vezet,

(Kisfaludy K.)

III.

A szeretet a lélek gyümölcse, a barátság a szereteté és szívé.

A barátság természetes, a szívnek magasabb rendű kívánalma s valamint a természetben minden magáért és másért létezik, ugy a barátság is.

Valamint most, ugy akkor is voltak, kik azt mondták, hogy a barátság gyengeség folytán szükséges és semmi egyéb, csak önérdek, haszonlesés. — De ezt megczáfolja az a körülmény, hogy olyan emberek között látunk barátságot, kiknek egymás támogatására nincs szükségük azon szempontból, mit önérdeknek szoktunk nevezni.

Nem, nem, a barátságot nem az önérdekért, nem is a haszonlesésért szeretjük, hanem a szeretetért, melyben van minden értéke. A tiszta barátságot nem a haszon alkotja, mert ha az alkotná, a haszon megszűnésével annak is meg kellene szünnie; de a tiszta barátságot annak hiánya meg nem szüntetheti. Bár Ovidius is megmondta: „Donec eris felix, multos numerabis amicos; tempora, si fuerint nubila, solus eris.“ (Míg szerencsés vagy, barátod is sok van, de ha szerencsétlen lesz, egyedül maradsz.)

Sokszor hallhatjuk, hogy a jó barát éppen akkor hagy el, mikor legnagyobb szükség van. — De mivel a tiszta barátságot nem az esetlegesség alkotja s mivel nem pilanatnyi érzelem az, hanem állandó: az esetleges viszonyok fel nem bonthatják. A hol az történi ott nincs igaz barátság. Ilyet bajos találni, de mégsem lehetetlen. Talán éppen az, hogy igen szűk körre van szorítva, ugy, hogy a valódi barátság csak két-három egyén közt létezhetik, teszi nehezzé a barátság feltalálását. Korunknak ama pesszimismusi hangulata, melyet akarva, nem akarva mutatunk, talán azért van s azért is mondjuk ki, hogy az emberekben bizni nem lehet. Ezért méltán sokra illik a zoltáriró „balgatag“ elnevezése, reánk, kik azt hirdetjük a balgatag emberrel együtt: „Nincsen, ki jót cselekedjék.“ (Zsolt. 53. 2.)

(Folytatása következik.)

VEGYES HIREK.

— Jókainé sz. Laborfalvy Benke Róza a magyar színművészet egyik megalkotója s méltó büszkesége folyó hó 20-án reggeli 4 órakor jobblétre szenderült. — Neve minden időben azon magyar színművésznők közt fog említtetni, kik a természet pazarkezű adományait kitarító szorgalom, komoly reflexio s a legapróbb részletekre is kiterjedő műgond által a tőkély lehető magas fokára emelték. Megjelenésének komoly fensége, szavatalának elragadó szépsége ellefedhetetlen benyomást tett mindenkire, ki valaha a színpadon szerepelt láta. — Temetése folyó hó 22-én a nemzeti színház előcsarnokából történt, hol az egyházi beszentelés után Paulay Ede a nemzeti színház igazgatója, majd az írók és művészek köre nevében ifj. Ábrányi Kornél mondott fennkölt szellemű gyászbeszédet. A gyászszekér előtt egy kocsi vitte a temérdek díszes koszorut. A népszínház előtt Lukácsi S. beszűzött el a népszínház személyzete nevében a nagy művésznőtől. Öt órakor ért a menet a kerepesi temetőbe, hol rövid ima után a halhatatlan művésznő porlandó részzeit az anyaföldnek adták át.

— Gáspár-ünnepély. Id. Gáspár János kir. tanácsos tanfelügyelő tiszteletére folyó évi decz. hó 8-án Nagyenyeden megtartandó jubiliaris ünnepélyre az előkészületek hová-tovább mind nagyobb mérvet öltenek. Legközelebről a nagyenyedi ref. egyházmegye papsága is bejelentette, hogy az ünnepély alkalmával esp. nt. Hegedűs L. vezetése mellett, az ünnepelt előtt testileg fog tisztelegni. Ezzel kapcsolatosan azt is felemlítjük, hogy a püspöki vizsgálat alatt álló nagyenyedi ev. ref. egyházközség képvisellete, folyó hó 21-én tartott gyűlésében Szilágyi Farkas lelkész elnöklété alatt egyhangulag kimondotta, hogy id. Gáspár János kir. tanácsos tanfelügyelő tiszteletére folyó évi decz. 8-án megtartandó öröm-ünnepély emelésére érdekében, minthogy az ünnepelt nevelésügyi férju egyszersmind a nagyenyedi ref. egyházközség szeretetre tisztelt főgondnoka is — a maga részéről a szükségesekeket szintén megfogja tenni.

— Kinevezés. Az igazságügyi miniszter a nagyenyedi feyintézethez A t z é l Belát igazgatónak, S z é k i Ferenczet ellenörnek nevezte ki.

— Farkas Sándor szolgabírói irnok e hó 23-án tartotta esküvőjét D a n c s Eva kisasszonnyal, D a n c s Mózes megyei utbiztos nővérével.

— Baleset. S z a l á n c y Lőrincz megyei nagybirtokost, közéletünk egyik jelentékeny tényezőjét majdnem végzetes baleset érte. Négylovas fogatán fugadi birtokára akart kimenni, de a bagói hidnál lovai megkapták a szekeret annyira, hogy a kocsisával együtt sem volt képes az örülten vágató állatokat visszatartani. Láta a perczenként növekvő veszélyt, kiszökött a szekérből, még pedig oly szerencsésen, hogy csak jelentéktelen horzso-

lásokat szenvedett. Kocsisát tovább huzelták a megvadult lovak, míg a szekér felborulván, ez is nagyobb baj nélkül került ki a veszedelemből. A lovak tova száguldtak a szekérral, mely darabokra tört. A lovak egyike súlyosan megsérült. — Ez nem első eset tisztelt barátunkkal, kit kérnünk kell, hogy tüzes lovait mielőbb higgadtabb vérmérséklettel cserélje ki.

— **Nagyenyed az idei szilret** eredményét cat. holdanként átlag 10—15 vederre becsülik. Az idén némi kis szőlőeladás is volt a Székelyföldre és Kolozsvárra ki-lónként a minőséghez képest 15—20 kron.

— **Sok panaszt hallunk** a csombordi utvonalon újabb felállított költséges hidak tulságos magassága, időtlen beállítása s a közlekedésnek emiatt beállott megnehezítése miatt. Nem tudjuk mennyire jogosultak e panaszok, de erősen hisszük, hogy ha vannak hiányok, ezek a legkorábbi idő alatt elfognak háritatni.

— **A brassói első erdélyi bank** a vele szorosabb összeköttetésbe lépő magyar általános hitelbank segélyével eddigi 200 ezer forintnyi részvénytőkéjét 300 forintra emeli fel s üzletkörét jelentősen kiterjeszti.

— **A Mannlicher-féle ismétlődő fegyverek beszerzése**, mint már korábban említettük, mintegy 40 millió forintba fog kerülni s budapesti bankárok azon eszmével foglalkoznak, hogy Budapesten önálló magyar fegyvergyárt állítsanak, miután a hadügyminiszter megígérte, hogy ha a fegyvergyár jó és megfelelő áron dolgozik, az előállítandó készlet 30 százalékát magyar gyárban készítteti. E kérdés kedvező megoldása Auszáriától való függésünket jelentősen csökkentené s a mi nem kisebb fontosságú hadászati s pénzügyi előnyökkel is járand.

— **A vámügyi tárgyalások** Románia kezdeményezése folytán ez ország küldötteivel közelebről megindulnak s a gazdák aggodó érzéssel gondolnak a végeredményre, miután attól tartanak, hogy határaink megnyitása a mostani nyomort marha- és gabonárák mellett helyzetünket a mostaninál is rosszabbra fordítaná.

— **Kaulbars** orosz diplomata ügynök látván, hogy a bolgárok az ő jószándéku működését nem képesek kellőleg méltányolni, hirtelen hátat fordított az országnak s jelenleg Konstantinápolyban tartózkodik.

— **Az állat-egészségügy kedvező állapota** miatt a sertések, jubok és kecskék vasuti vagy hajón szállításánál folyó évi december 1-én kezdve, a szokásban volt szemléltő bizottsági megvizsgálatok megszűnnek s ezentul ily szállításoknál csupán a szabályszerű helytelen járlatok fognak alkalmaztatni.

— **Az olasz tengeri haderő** az államok készülöben levő új csoportosulásánál fogva fontos tényezővé vált, a miért nem érdeketlen megnyugodni, hogy Olaszország tengeri hadereje 14 első rendű sorhajóból s 84 torpedóhajóból áll, ezek mind páncélozottak s a jövő tavaszig teljesen fel lesznek szerelve.

— **Az új magyar bibliafordítás ügye** már annyira haladt, hogy a munkára vállalkozott szakfőriak közt az ó-testamentum egyes részeit a központi szerkesztő bizottság szétosztotta. A napokban Szász Károly püspök elnöklété alatt tartott értekezleten megállapították azokat az elveket, melyek a fordításnál, illetve átdolgozásnál irányadók lesznek. Erre nézve kimondták, hogy alapul a most a közkézben forgó Károlyi Gáspár-féle fordítást veszik, annak beosztását, mely a nép körében már általánosan ismeretes, egészen megtartják, oly gyökeres változtatást, mint az a legújabb angol bibliafordításnál történt, nem tesznek, hanem a héber szöveghez való nagyobb hűség mellett a mai kornak megfelelő egyszerű, világos és népies nyelvezetre fektetnek fősúlyt s e czélra a XV., XVI. és XVII. század protestáns írónak műveit is segítségül veszik. A központi bizottság tagjaiul felkérték Hunfalvy Pál, Szilády Áron és Ballagi Mór jeles tudósokat, a kik azt elfogadták. Az átdolgozásban való részvételre edig a következők ajánlottak: Szilády Áron kerületi főjegyző, Keresztes József, Radácsi György, Petri Elek, Németh István, Kenessey Béla, Poszvik S., Puhánszky Béla, Diesóffy Józ. s. theologiai tanárok, Venetianer Sándor, Erdő Béla ref. lelkészek, Frölich Róbert gimnáziumi tanár, Limberger István és Baltázár Antal ev. ref. lelkészek. — Az új átdolgozásu magyar bibliát tudvalevőleg az angol nemzetközi bibliatársulat becsátja közzé, mely irányban a nem rég nálunk járt Duka Tivadar hazánkfa, mint a társulat igazgatósági tagja, pártoló előterjesztést tett a társulatnak.

— **Reiner Zsigmond** Budapestről, a Magyarigenben 1848-ik évben elpusztult magyarság közös sirdombjához állítandó emlékkő javára alólrthoz 10 frtot küldött, mit is ezennel köszönettel nyugtázok. — Magyarigen, 1886. nov. 24-én — Lukácsffy Viktor.

— **Köszönetnyilvánítás.** A szegény iskolás gyermekeket segélybizottság alig, hogy szóba hozta és felhívta Nagyenyed város nemes közönségét, hogy pénz és ruhanemű adományait sziveskedjenek minél előbb be-küldeni. Ime t. Korbuly Bálint ur azonnal elküldött nemes adományul 27 db új ruhaneműt. Fogadja e nemes adományáért — a szegény és árva tanulók nevében — a rendező bizottság kiváló köszönetét. Nagyenyed, 1886. nov. 26-án. N a g y M ó z e s, biz. titkár és pénztáros.

— **Nyilvános számadás.** A szegény iskolás gyermekek felruházására és számukra egy karácsonfa felállít-

tására folyó évi nov. 20-án rendezett fillérestélye n felülfizetni sziveskedtek: tiszt. Szilágyi Farkas 1 frt, Kiss Ferenc hadnagy 30 kr, Vörr Gy. hadn. 30 kr, Rákosi B. 5 kr, Müller M.-né 40 kr, Bodola Zs. 20 kr, Ungár S.-né 60 kr, Fejérdi J.-né 40 kr, Viik E.-né 20 kr, Czirner J.-né 40 kr, Szóke I.-né 20 kr, Wokál J.-né 60 kr és a meghívók költségeit fedezte. Nuridsán J.-né 40 kr, N. N. 20 kr, X-y 20 kr, Vlascics hadn. 60 kr, Keresztes Ilona 20 kr, Orgonás Zsigmond 80 kr, Polyovich Sándor 60 kr, Tüzes Árpád 40 kr, Streifeld Rudolf 10 kr, összesen 8 frt 95 kr. Eladatott 180 db jegy à 20 kr — 36 frt — összesen 44 frt 95 kr. Ebből kiadatott 16 frt 95 kr, marad tiszta jövedelem 28 frt, mely összeg a helybeli takarékpénztárban helyeztetett el. Fogadjak a nemes szívű felülfizetők — a lelkes közreműködők és a szépért, jóért lelkesülni tudó pártoló közönség — a szegény és árva tanulók nevében — a rendező bizottság kiváló köszönetét. A bizottság megbízásából. Nagyenyed, 1886. novemb. 26. N a g y M ó z e s, biz. titkár és pénztáros.

— **Fillérestély** rendeztetett a szegény tanulókat segélyező bizottság által nov. 20-án, mely igen szépen sikerült. A program minden egyes darabja kitünően adatott elő. Így: a „M a g y a r e g y v e l e g”, melyet cimbalmon a kis Papp Dezso adott elő a Grün József hegedű kísérete mellett. Szabó Jenő szavallata: „T ö r e d é k” Petöfi Sándor. A h e l y i s é g k a l a p a c s a” ezimű költeményéből. Valamint Bériotnak V-ik koncertje hegedűn előadva. Veinrich Frigyes és Grün József zongora kísérete mellett, mindannyian a légnagyobb, sőt új-rázásban is részesültek. Ezt kedélyes tánc követte, mely éjjel utánig tartott. X-y.

— **Szerk. izenet.** Budapest. Budgetünk csekélysége csak sovány honorálást enged meg, mert sok a honorálandó. — A meny-nyiban csak lehet, szivesen szorítunk ki pár frtot oda is.

KÖZGAZDASÁG.

Az ojtóvesszők és eltartásuk.

Ojtóvesszőt nálunk rendszeresen februárban szednek s ugy földelik el használatáig. Pedig a tapasztalat kimutatta, hogy sokkal sikeresebb ojtást végezhetünk olyan ojtó vesszőkkel, melyeket a fagy még nem ért, melyeket tehát a tél beálta előtt szedtünk. Ezeket azonban tovább kellett eltartani, eltartásuk nagyobb gondot is igényel. Nem lesz tehát fölösleges Schröder tanárnak az ojtóvesszők ellátására vonatkozó és fölülte sikeresnek állított eljárását ez alkalommal megismertetni azok számára, a kik netán még ez idő szerint ohajtanak magukat ojtóvesszőkkel ellátni.

A tél elején, mielőtt a fagy beállna. — írja az említett tanár — jó, kövér agyagföldet keresek magamnak és ebből megfelelő mennyiséget mérsékeltén nedves állapotban a pinczébe hordatok. Miután januáriusban vagy februárban az ojtóvesszők lemeztettek, az agyagot 15—20 cm. vastag rétegbe terítetem el. Ezen agyagrétegre tesz az ojtóvesszőkből 8—10 cm. vastag réteget, erre ismét agyagot és így tovább. A legfelső agyagréteget jól lenyomkodom, hogy a levegő lehetőleg elzárassék a vesszőktől. Nem jó, ha a pincze talaja, téglákkal van kirakva, mert az égetett téglák az agyagból a nedvességet magukba szívják. Ugyanazon okból az ojtóvesszőket téglafal mellett sem jó tartani. A jelzett módon agyagban tartott ojtóvesszők hónapokig bírnak a kellő nedvességgel a nélkül, hogy vegetációjuk előmozdíthatnák. A rügyen körül az agyag szoros hurkot képez és ha májusban vagy júniusban a vesszőket beoltás végett kivesszük, azt találjuk, hogy frissek és egészségesek. Ezen

eltartási mód lehetővé teszi az ojtást bármily későn végezni, mert a vesszők bárméddig frissek és egészségesek maradnak.

En, így folytatja, ily vesszőkkel már lombos és virágos és pedig öregebb fákat is jó sikerrel ojtottam be; sőt cseresznye-fákat még akkor is, midőn már borsónagy-ságu gyümölcseik voltak. Az eredmény mindig jó volt. Az ojtóvesszők legtöbbszörre már nyolcz nap mulva teljesen kihajtottak.

Végezetül még csak arra akarok figyelmeztetni, hogy a pinczék, melyekben az ojtóvesszők vannak, lehetőleg sötétben tartassanak és ne nyitogattassanak, hogy ne keletkezzék légvonat és a hőmérsék egyenletes maradjon.

* **A zöldség eltevése télre.** Legújabbán következett eltevési mód bizonyult igen ezélszerűnek. Miután a káposztát, kalarábét s efféléket gyökerestül a földből kiszedtük s a nagyobb, megsárgult vagy sértett leveleket leszedtük, a növényeket száraz vagy napos helyre tesszük, fejjel lefelé fordítva, hogy tökéletesen megszáradjanak. Ezután védett helyen, a hol a talaj nem volt megtrágyázva s gyomtól és rohadást okozó anyagoktól ment, sőt párhuzamos sorokban harmincz centiméter mély árkokat ásunk s a zöldséget rétegenként egy rakjuk bele, hogy a fejek lefelé, a gyökök pedig felelő irányuljanak s egyik növény a másikat ne érintse. E munka után az árkokat a kiásott földdel beföldjük s az egész fölét, hogy az eső s hóviz bejutását megakadályozzuk 45 cm. magas buezkát csinálunk földből föléje s azonkívül a víz elvezetésére még mindkét oldalon árkot is vonunk. Így eltett zöldségfélék közül még azok is igen jól áttelenek, mely különben könnyen rohadnak és elromlanak, mint például a zeller, endivia stb. Megjegyzendő, hogy a ki-szedést miúdig a buczka egyik oldalán kell megkezdeni s inuen végig folytatni.

* **A gyümölcsfák terméketlenségének oka** legtöbbször a talaj soványságában rejlik. Triefenbach, ditzenbachi kertész, 1883-ban s a következő években kísérleteket tett ez irányban s azt találta, hogy egészséges teli almafa, mely már több év óta termést nem hozott, 1883-ban a trágyázás után már augusztusban feltűnő erősen hajtani kezdett és sok virágrüggyel birt. 1884-ben e fa 5 mázsa igen finom gyümölcsöt termelt; 1885-ben kisebb termést adott, de az egyes gyümölcsök rendkívül nagyok voltak és igen finom ízűek. Egy másik fa, mely daczára annak, hogy az 1879/80-ki télen a fagyolt igen sokat szenvedett, az 1883. évben kapott trágyázás után 1884-ben elég jó termést adott, de mégsem volt a termésméltóbb akkora, mint az elsőnél. Egy harmadik, egészen ép fának első trágyázása csak később eszközöltetett. 1884. év tavaszán a fa meg volt rakva virággal, azonban alig hogy elvirágozott, a gyümölcs legnagyobb része lehullott s alig érett meg az egészenek 15%-a s az is kicsiny, elkörosult, savanyu és élvezhetetlen volt. A rákövetkező trágyázás után a termés minő- és mennyisége is emelkedett. Nevezetes még ama körülmény is, hogy míg a trágyázatlan fák mintegy 85% másodrendű gyümölcsöt adtak, addig a trágyázottaké alig tette ki az 5%-ot. Triefenbach szerint minden fát foszfor- és nitrogendús trágyával minden őszszel meg kell trágyázunk, hogy ellássuk ama tápanyagokkal, melyekre gyümölcsük neveléséhez és megérleléséhez szükségük van. E czélra legjobb a jól elkorhadt istállótrágya vagy az eméri ürülékkel kevert compostföld.

FELELŐS SZERKESZTŐSÉG:

Dr. MAGYARI KÁROLY

SZILÁGYI FARKAS TÖRÖK BERTALAN

Kiadó-tulajdonos WOKÁL JÁNOS

Huzás már a jövő hónapban!

Huzás már a jövő hónapban!

Kincsem 1 ft 11 sorsjegy csak 10 ft

Sorsjegy

Főnyeremény készpénzben

50.000 ft

10.000 ft, 5000 ft 20% lev. || 4788 pénznyeremény.

A magyar lovar-egyleti sorsjegy-irodája: Budapest, vaczi-utca 6. sz.

Huzás már a jövő hónapban!

Kincsem sorsjegyek kaphatók Wokál János könyvkereskedésében Nagyenyeden.